
Valnämnden 5 december 2018

Sid nr

Justering	4
§ 69 Uppföljning av 2018 års internkontrollplan.....	5
§ 70 Ekonomisk rapport – utfall december.....	9
§ 71 Rapport från presidiets revisionsdialog.....	11
§ 72 Valkansliet informerar	12
§ 73 Europaparlamentsvalet 2019.....	13

Tid 09.00 – 13.00 onsdag 5 december 2018

Plats Best Western Hotel Baltic, Sjögatan 5

Beslutande Rose-Marie Antonic(S) Ordförande
Stefan Aronson(S) v ordförande
Lena Sjöberg(S)
Lars-Olof Boström(S)
Jan Heijbel(M)
Ulla Grelsson(L)
Hans Olov Westerlund(C)
Ronny Fröwall(V)
Sune Uhlin(KD)

Ersättare Veronica Österlund(S)
Per-Olof Andréasson(S)
Lena Olofsson(S)
Stefan Broman(S)
Martin Liljeros(L)
Karin Gustavsson(V)
Britt-Inger Eriksson(MP)

Övriga

Ingela Lindqvist

Sekreterare

Protokollet omfattar §§ 69-73

Justeras

Rose-Marie Antonic
Ordförande

Ingela Lindqvist
Sekreterare

Lena Sjöberg
Justerare

Bevis/anslag

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Avser sammanträde med Valnämnden		
Sammanträdesdatum 2018-12-05	Justeringsdatum	Anslagsdatum
Protokollet finns tillgängligt på Internet (www.sundsvall.se) eller hos Koncernstaben 572		
Anslaget tas ned tidigast	Enligt uppdrag (namnteckning)	Namnförtydligande Ingela Lindqvist

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Justering

Att jämte ordföranden justera dagens protokoll utses Lena Sjöberg med Lars-Olof Boström som ersättare

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

VN-2018-00023

§ 69 Uppföljning av 2018 års internkontrollplan

Beslut

Valnämnden beslutar

att godkänna uppföljningen av 2018 års internkontroll av valnämndens arbete samt

att rapportera åtgärderna till kommunstyrelsen

Bakgrund

I enlighet med "Regler för ekonomistyrning i Sundsvalls kommun" har varje nämnd ansvar för att skapa en god intern kontroll inom det egna ansvarsområdet. Varje nämnd ska därför upprätta en årlig, eller flerårig plan, för uppföljning av den interna kontrollen samt genomföra relevanta kontrollåtgärder. Åtgärderna ska rapporteras till kommunstyrelsen

Valnämnden beslutade inför valen 2018 en risk- och väsentlighetsanalys för valnämndens arbete och utifrån denna reviderat innehållet i Valnämndens bruttolista. Detta innebär att valkansliet har gått igenom de arbetsmoment/aktiviteter som de på valnämndens uppdrag kommer att utföra och sett över vilka risker aktiviteterna är förenade med, samt vilka åtgärder som bör vidtas för att undvika riskerna. Nämnden gjorde en bedömning utifrån om de är förenade med en låg, medel eller hög risknivå. Utifrån bruttolistan beslutade valnämnden om vilka aktiviteter internkontrollen skulle fokusera på under 2018.

Ärendet

2018-års granskningsrapport

Resultatet av granskningen visade följande:

Röstmottagning i vallokal – sker röstmottagningen enligt instruktioner

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2018-12-05

6

Högt valdeltagande vid årets val ställde höga krav på röstmottagarna i vallokalerna och ökade risken för avvikelser och felaktigheter. Felaktig avprickning av väljare skedde men hanterades dock enligt instruktioner vid utbildningstillfället. I och med att antalet förtidsröstande ökade mottog vallokalerna ett stort antal osorterade förtidsröster som var resurskrävande att hantera. Resursförstärkning av sorterare av förtidsröster inför kommande val tas med i handlingsplanen, för att säkra upp att rösterna levereras till valdistrikten sorterade på valdagen.

Med dubbla rapporteringsrutiner, där antalet mottagna röster per förtidsröstningsställe både rapporterades in per mejl samt inkom analogt, minskade risken för felaktigheter. Personal som arbetar med röstmottagning deltar i den obligatoriska utbildning som valkansliet anordnar samt följer dessa instruktioner. Vid hämtning av rösterna kvitteras dessa innan transport till kommunhuset sker.

Kontrollens utformning

Kontrollen har gjorts utifrån valnämndens beslut om fokus för internkontrollen. Internkontrollen handlar om att förbättra rutiner och utveckla verksamheten och därför bedömdes det som lämpligt att valkansliet utförde kontrollen enligt kommunstyrelsens tillämpningsanvisningar.

Kontrollen utfördes även genom att tillgången på röstmottagare kontrollerades av valkansliet innan valdagen och följdes upp på valdagens morgon. Röstmottagarnas kompetens kontrollerades genom nämndens granskning av inlämnat material under valnatten, i genomgång av protokollen samt enkät till röstmottagare.

Valmaterialet dubbelkollades innan utskick och mottagaren hade också som uppgift att gå igenom materialet i god tid före valdagen för möjlighet att komplettera om något saknades. Vid utbildningen av röstmottagarna poängterades särskilt vikten av att valkansliet omgående skulle kontaktas om material saknades i vallokalerna.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2018-12-05

7

Kontrollen av granskningen av inkomna röster på valnatten utfördes av "controllers" som eftergranskade det inlämnade materialet innan detta överlämnades till Länsstyrelsen för genomgång och ytterligare

Nämndens uppföljningsseminarium

I oktober - efter det att valet vunnit laga kraft, hade nämnden sin uppföljning. Valnämnden granskade sammanställningen av enkätsvaren från väljare och röstmottagare för att se vad som fungerat bra respektive mindre bra. Valnämnden följde bl. a. upp vallokaler, hantering av förtidsröster, ambulerande röstmottagning. Med hjälp av protokollen från vallokalerna samt röstlängderna kontrolleras det om några misstag gjorts eller om röstmottagarna har haft svårt att förstå hur materialet ska användas. Nämnden identifierade kritiska arbetsmoment som bör adderas till bruttolistan samt förbättringsområden inför genomförandet av kommande val.

Valnämndens ledamöter besökte vallokalerna under valdagen enligt schema och noterade systematiskt enligt checklista ev. avvikelser gällande tillgängligheten för väljaren. Sammanställningen används för att upprätta handlingsplan för att ytterligare förbättra för väljaren inför kommande val samt minimera riskerna för att misstag sker ute i valdistrikten som kan påverka röstningsgenomförandet negativt.

Bilagor

- Rapport internkontroll 2018_Tillgång till röstmottagare samt rösträknare i valen
- Rapport internkontroll 2018_Korrekt packning av valsedlar samt annat valmaterial enligt framtagna checklistor
- Rapport internkontroll 2018_Säkerhet i röst- och vallokal
- Rapport internkontroll 2018_Säkerhet valhemligheten
- Rapport internkontroll 2018_Säker förvaring, sortering samt transport av förtidsröster till vallokalerna i god tid
- Rapport internkontroll 2018_Kvalitetssäkrat material
- Rapport internkontroll 2018_Säker rösträkning samt inrapportering
- Rapport internkontroll 2018_ Att samtliga väljare ges möjlighet att rösta
- Rapport internkontroll 2018_ Insatta nämndsledamöter

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2018-12-05

8

-
- Rapport internkontroll 2018_Att uppfylla det nya lagkravet om värdeneutrala lokaler i valet
 - Bruttolista Internkontrollplan 2018

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

VN-2018-00022

§ 70 Ekonomisk årsrapport

Beslut

Valnämnden beslutar

att godkänna den ekonomiska årsrapporten

Bakgrund

Under 2018 hade valnämnden uppdraget att genomföra val till riksdag, kommun och landsting den 9 september med förtidsröstningsperioden 22 augusti – 9 september.

Nämnden ska genomföra aktiviteter så att de övergripande målen för verksamheten kan uppnås.

Valnämnden har tre övergripande mål för sin verksamhet:

- Hög säkerhet i valprocessen (valhemligheten)
- Nöjda väljare
- Ekonomi i balans

Ärende

Med *hög säkerhet i valprocessen* menas att inga fel skall uppstå i samband med valen och att valhemligheten kan garanteras. För att detta mål skulle uppnås har nämnden arbetat med tydliga rutiner och utbildning av röstmottagarna i syfte att säkra deras kompetens. Inför dessa två val rekryterades och utbildades 318st.röstmottagare. Utöver dessa rekryterades även ett 60-tal rösträknare som fick i uppdrag att förstärka upp rösträkningen på valnatten i de större valdistrikten. Dessa instrueras på plats i vallokalen. Fyra utbildningstillfällen är genomförda inför valdagen, där samtliga röstmottagare utbildades valdistriktvis. Även de obligatoriska utbildningarna för förtidsröstmottagarna har genomförts vid två tillfällen.

Med *nöjda väljare* menas att de röstberättigade ska få god information om valprocessen och att röstmottagare ska uppfatta valnämnden som en god samarbetspartner. Ett av nämndens uppdrag är att informera väljarna om var, när och

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

2018-12-05

10

hur de kan rösta och att kommunicera ut detta med hjälp av kommunwebben samt annonsering i lokalpressen, inför förtidsröstningen samt inför valdagen enligt nämndens beslutade kommunikationsplan. Enligt missvisande uppgifter på röstkortet, som Valmyndigheten skickar ut till samtliga röstberättigade, var det möjligt att förtidsrösta på samtliga förtidsröstningsställen under hela perioden. Det ledde till missnöje både av väljare och av samarbetspartners. Information av Alnö biblioteks tillfälliga flytt var en utmaning, extra skyltning genomfördes i Alnö centrum, adressen fanns uppgiven på röstkortet samt i annonser i lokalpress.

Med *ekonomi i balans* avses att nämnden skall genomföra sina uppgifter på ett sådant sätt att den årliga budgeten för verksamheten hålls. Måluppfyllelsen redovisas årligen i årsredovisningen. Lagkravet på den ökade bemanningen i förtidsröstningslokalerna har lett till ökade kostnader. Nämndens delaktighet i arbetsgrupper under mandatperioden för framtagande av nya valdistriktsbenämningar samt översyn av vallokaler har medfört högre kostnader än som tidigare var budgeterat. Kostnaderna för valkansliorganisationen har bl. a. p g a stort antal övertidstimmar varit mer kostsamma än beräknat. Kostnader har även tillkommit för larm och bevakning som inte var kända när nämndens budget beslutades. Inköp av administrativt systemstöd var planerat och gotkr var avsatta för ändamålet men p g a att timmarna för bemanningen av administrativt stöd minimerades var inte ett genomförande möjligt. För verksamhetsåret 2018 bedöms valnämnden resultat visa ett nollresultat

Valkansliet föreslår valnämnden att besluta att godkänna den ekonomiska rapporten.

Bilaga

- Ekonomisk årsrapport valnämnden

- - - -

Justerandes signatur	Utdragsbestyrkande
----------------------	--------------------

§ 71 Rapport från presidiets revisionsdialog

Beslut

Valnämnden beslutar

att notera informationen

Bakgrund

Dialogmöte med revisorerna

Sundsvalls kommuns revisorer genomförde dialogmöten med samtliga nämndpresidier den 15 och 16 november 2018. Inför dialogmötet besvarades de frågor som efterfrågades.

Ärendet

Valnämndens ordförande, vice samt sekreterare representerade valnämnden i dialogmötet den 15 november och besvarade revisorernas uppföljningsfrågor.

§ 72 Valkansliet informerar

Beslut

Valnämnden beslutar

att notera informationen

Ärendet

Inför Europaparlamentsvalet finns flera gemensamma frågeställningar att ta ställning till och gemensamma processer att genomföra och därför kommer Valnätverket i länet att avsätta en dag för att utbyta kloka tankar idéer.

Den 18 december samlas representanter från länets kommuner i Sundsvall som är värd vid detta tillfälle.

Nämnden delges Valprovsnämndens yttrande i två ärenden för kännedom.

§ 73 Europaparlamentsvalet 2019

Beslut

Valnämnden beslutar

att Notera informationen

Ärendet

Nyheter inför Europaparlamentsvalet i maj 2019

Från och med valet till Europaparlamentet den 26 maj 2019 kommer det att ställas krav på att platsen för valsedlar vid en röstnings- eller vallokal ska vara avskärmad från insyn från andra väljare. Det ska också vara möjligt för väljare att personrösta på en kandidat för ett parti som har registrerat sin partibeteckning och anmält alla kandidater genom att skriva till namnet på en blank valsedel eller partivalsedel, under förutsättning att kandidaten är anmäld för partiet. I dag är detta endast möjligt för partier som inte har anmält sina kandidater

Valsedlar ska avskärmas från insyn

Ändringarna i vallagen innebär att det ställs krav på att det i anslutning till en vallokal eller röstningslokal för förtidsröstning ska ordnas en avskärmad plats där valsedlar kan läggas ut. Om en sådan plats inte kan anordnas i anslutning till röstmottagningsstället får den i stället ordnas inne i lokalen. Syftet är att stärka skyddet för valhemligheten. Genom avskärmningen ska en väljare kunna välja sina valsedlar utan påverkan och insyn från andra väljare.

Vilken typ av avskärmning som ska användas och hur den ska se ut är upp till kommunernas valnämnder att besluta, utifrån de lokala förutsättningarna. Valmyndigheten kan utifrån rollen som central valmyndighet och samordnande funktion ge råd och stöd, mot bakgrund av lagstiftningen.

Ökade möjligheter att personrösta på blanka valsedlar och partivalsedlar

Lagändringen innebär att det ska bli möjligt för väljare att personrösta på kandidater från alla partier även om väljaren inte har tillgång till en namnvalsedel. Väljaren kan antingen ta en blank valsedel och skriva namnet på det parti och den kandidat som hen vill rösta på eller ta en partivalsedel och skriva kandidatnamnet på. I dag är detta endast möjligt för partier som inte har anmält sina kandidater, dvs. partier som inte har låst sina listor. Syftet med lagändringen är att underlätta för väljare att fullt ut nyttja sin rösträtt, oberoende av om det görs i en vallokal på valdagen, i en röstningslokal vid förtidsröstning eller genom brevröstning från utlandet. Ändringen underlättar framför allt för de som vill rösta någon annanstans än i sin hemkommun och därför inte har tillgång till rätt namnvalsedel.

Lagändringarna träder i kraft den 1 januari 2019 och kommer att tillämpas för första gången i valet till Europaparlamentet den 26 maj 2019.
